

Preek in de lijdens tijd

Thema: Ons leven is een woestijn, maar Christus is daar met ons.

Zingen: Psalm 100,1.2

Votum en Groet

Zingen: Psalm 100,3.4

Lezing van de wet

Zingen: Psalm 25,5.6

Gebed om het licht van de Geest

Lezen: Genesis 1,26-31 en Lucas 3,21-38

Zingen: Gezang 442,1.4

Verkondiging van Lucas 4,1

Zingen: Gezang 172,1.3.4

Dankzegging en voorbeden

Collecte

Zingen: Gezang 44

Zegen

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Hebt u de catalogus voor de komende zomervakantie al in huis?

Of bent u misschien al naar het reisbureau geweest om iets te boeken?

En wat wordt het dit jaar: een paar weekjes in een tentje op één van de Waddeneilanden?

Of een verblijf in een vier-sterren-hotel op Kreta of Rhodos?

Of wat denkt u van een survivaltocht in een ruig woestijngebied?

Uw vakantiefolder kan u prachtige foto's laten zien van de Kalahari of van de woestijn van Marokko.

Dat kan een echt avontuur zijn voor mensen die van hun vakantie een kick verwachten.

En wordt het echt spannend – och, dan heb je altijd nog je GSM-etje in een vakje van je rugzak om het thuisfront in te schakelen.

Ja, de reclamemensen van de reiswereld weten de woestijn nog om te toveren in een aantrekkelijk paradijs.

Maar dat is niet de woestijn waar u aan moet denken bij de tekst van vanmorgen.

Als in de Bijbel de woestijn ter sprake komt, gaat het natuurlijk allereerst om een plek die je ergens op een landkaart kunt aanwijzen.

Maar het gaat minstens zo sterk om de woestijn van ons leven.

Want het leven is een woestijn.

Woestijn in de betekenis van dat wat woest is – verwoest.

De woestijn als puinhoop.

De woestijn als de plek waar je eenzaam bent en verlaten.

De woestijn als situatie van gebrokenheid.

Ik denk dan aan de chaos in dat gebied in India, dat vorige week getroffen werd door een vreselijke aardbeving:

alles in puin,

duizenden doden,

mensen die wanhopig zoeken naar hun familieleden,

die alles kwijt zijn en van de ene dag op de andere bedelaars zijn geworden.

Dat is de woestijn.

Ik denk aan een kind, dat elke morgen met een misselijk gevoel wakker wordt.

Want het moet weer naar die rotschool waar het door klasgenoten gepest wordt.

Dat is de woestijn.

Ik denk aan een vrouw, die zomaar door haar man in de steek gelaten is.
Gedumpte als oud vuil.
Ingeruild voor een jonger exemplaar, waar hij meer in zag.
Maar dat is al lang geleden.
Toen dacht ze dat de wereld stilstond.
Maar het leven ging gewoon door.
En al haar getrouwde kennissen kunnen zich niet indenken wat het is om alleen te zijn.
Ze heeft de draad weer opgepakt.
Ze maakt de indruk flink te zijn.
Maar in de stilte van de nacht, in haar bed dat leeg en koud is, kan ze soms nog erbarmelijk huilen.
Dat is de woestijn.
De woestijn is overal om ons heen.

Dat het leven een woestijn is, is onze schuld en het is ons lot.
Het is onze eigen schuld: we dragen er zelf aan bij.
Maar het is ook ons lot: het overkomt ons.
Die aardbeving in India b.v.
Zo'n aardbeving overkomt je.
Dat heb je niet in de hand.
Maar dat door die aardbeving zoveel huizen zijn ingestort heeft te maken met de corruptie van aannemers, die slechte producten afleverden.
En in El Salvador speelt de onverantwoorde ontbossing van de berghellingen een kwalijke rol in de omvang van de ramp daar.
De woestijn is schuld en lot.

Veel kinderen dragen tot in lengte van jaren in hun ziel de littekens van wonden die hun ouders hebben aangebracht.
En ze zijn het product van een opvoeding waarin de liefde ontbrak.
Ooit las ik het verhaal van een vader, die zijn zoontje van vier bovenop een hoge kast zette.
Spring maar, zei de vader terwijl hij zijn armen uitstak.
Op het moment dat het kereltje sprong, deed de vader een stap achteruit en liet zijn zoontje keihard op de grond vallen.
Toen het jongetje kermend op de grond lag, zei de vader: *Nu heb je voor heel je leven geleerd dat je niemand kunt vertrouwen.*
Hoe denkt u dat deze jongen is opgegroeid?
Hij werd een harde, kille man, zonder een greintje liefde.
De schuld van zijn vader.
Maar hoe zou de vader zo'n wrede opvoeder geworden zijn?
Waar liggen de wortels van zijn hardheid?
Het leven als een woestijn is schuld en lot.
En hoe breek je uit zo'n keten van oorzaak en gevolg?

Het leven is een woestijn.
We zijn er in geboren.
Sinds Adam is het niet anders geweest.
Het overkomt ons als ons lot.
En we zijn er zelf weer schuldig aan dat de woestijn in stand blijft en dat de puinhoop steeds maar groter wordt.

Het leven is een woestijn.
En vluchten kan niet meer.

Je kunt er niet aan ontsnappen.
Er is geen uitweg uit de woestijn, hoe driftig we er ook naar zoeken.

Ik ken iemand, die kijkt al jaren geen journaal meer.
Hij kan al die ellende niet aan.
En door geen journaal te kijken lijkt het alsof het er ook niet is.
Ja, zo doet de struisvogel die bij naderend gevaar zijn kop in het zand steekt.

Je hebt ook de optimisten, die zeggen: Kom, mensen, we laten het er toch niet bij zitten.
Allemaal de handen uit de mouwen en er wat aan doen.
Puin ruimen.
De wereld verbeteren.
Aanpakken.
Als ieder beseft dat het niet is zoals het zou moeten zijn, dan gaan we er toch met z'n allen tegenaan!
Met een beetje goeie wil kun je heel wat bereiken.
De optimist denkt dat de woestijn te veranderen is in een paradijs.
Ze vluchten in actie, actie, harde actie.

En er zijn de pessimisten, de doemdenkers.
Ze hebben alle vertrouwen verloren dat het nog beter wordt.
Ze zijn verlamd geraakt.
Je kunt maar beter dood zijn, want het leven heeft geen waarde meer.
Op de tocht van Israël door de woestijn naar het beloofde land waren het de mensen die zeiden:
Waren we maar in Egypte gestorven.
Alles is beter dan dit.
Dat is een vlucht naar beneden, naar het duister van de dood.

Er zijn er ook, die zeggen: Waar heb je het over?
Het leven is helemaal zo slecht nog niet.
Doe niet zo moeilijk, mensen.
Als je goed oplet valt er nog een heleboel te genieten.
De mensen, die dat zeggen, zijn een oase binnengevlucht.
En ze zetten geen stap meer daarbuiten.
Ze zitten heerlijk onder een palmboom en drinken water uit een bron.
Het leven een woestijn?
Niets van te merken!

Ze hebben een fijn huwelijk.
De kinderen doen het goed op school.
Ze hebben werk dat hun goed bevalt.
Ze kennen geen ziekte.
M'n liefje, wat wil je nog meer.
Ze hebben niet eens in de gaten dat hun leven een oase is in de woestijn.

Of je bent jong en je hebt een leuk koppie.
Altijd wel jongens om je heen.
In het weekend lekker stappen.
Lang leve de lol.
Het leven een woestijn?
Nog nooit iets van gemerkt.

U kent het verhaal van de Titanic.
Ach ja, wie kent niet het verhaal over dat onverwoestbare schip dat niet zinken kon.
Kosten noch moeite waren gespaard.
Omgerekend in hedendaagse geldwaarde heeft het schip \$ 400.000.000 gekost.
Een ticket voor een reis 1e klas in één van de speciale suites kostte \$ 50.000.
De Titanic had alle luxe aan boord die men in die dagen maar kon bedenken en realiseren.
Het schip was van alle gemakken voorzien en er was een ongekende hoeveelheid van het heerlijkste eten en drinken aan boord.
De passagiers zouden het goed hebben.
U weet hoe het afgelopen is.
Van alle luxe voorzien koerste men 1^e klas op de ondergang af.

Of we onze ogen er voor open hebben of niet – het leven is een woestijn.
En in de woestijn kom je om.
In de woestijn loopt het leven onherroepelijk leeg.
En vluchten kan niet meer.

Hoe houden we het erin uit?
Dat is alleen mogelijk als we beseffen dat we in de woestijn niet zijn overgelaten aan ons lot en aan onze schuld.
We kunnen het alleen uithouden als we in de gaten krijgen dat we in de woestijn – de plek van opperste eenzaamheid – toch niet alleen zijn.
God heeft ons niet overgelaten aan ons lot en aan onze schuld.
God stuurde ons zijn knecht in onze woestijn.

Johannes de Doper verzamelde een gemeenschap om zich heen van mensen, die de ogen zijn opengegaan voor hun schuldige verantwoordelijkheid voor de puinhoop van hun leven
En plotseling staat daar midden tussen hen in Jezus van Nazareth.
Hij stapt het water van de Jordaan in, waar al die anderen zich hebben gewassen van de vuiligheid van hun zonden.
En Jezus gaat daar in onder en Hij komt boven, bedekt met de viezigheid van hun tekorten.
En op dat moment wordt Hij door God aangewezen als de Bevrijder, die zijn volk zal redden van hun zonden.
De hemel gaat open, de Geest van God daalt zichtbaar neer en de stem van God klinkt: *U bent mijn Zoon, de geliefde, de man naar mijn hart.*

Dan – nadat Lucas heeft verteld van dit plechtige moment – voegt hij een ellenlange lijst met namen in.
Overslaan, denken we al gauw als we zo'n saaie opsomming tegenkomen.
Daar kunnen we niets mee.
Gauw verder lezen waar het weer interessant gaat worden.

Toch doen we daar zeker hier geen goed aan.
Want kijk eens goed wat Lucas doet.
Lucas gaat na wie dat eigenlijk is – de man naar Gods hart.
En Lucas trekt een lange, lange lijn door de geschiedenis.
Hij haakt de ene schakel in de andere.
En hij klimt op tot in de verre oertijd.
Na een eindeloze reeks van tientallen namen traceert hij Jezus als de zoon van Adam, de zoon van God.
En dan zijn we in het paradijs.
Dan zijn we op het punt waar alles begon – de geschiedenis van God met de wereld.

Toen de schepping zich baadde in het licht en de warmte van Gods liefde.
Dan zijn we in de hof van Eden, waar Adam wandelde met God en Hem met hart en ziel was toegewijd.
In de verste verte geen woestijn te bekennen
God had de mens geschapen en de wereld om hem heen.
En God zag dat het goed was – zeer goed.
Een wereld naar zijn hart en een mens naar zijn hart.
Ja, dat was dus voordat Adam het paradijs in een woestijn liet veranderen door te bezwijken voor de verleiding van Gods zwarte tegenstander.

Let op, zegt Lucas.
Van deze Adam stamt Jezus af.
Hij staat in die lange, lange lijn.
En hoe zal het nu met Jezus zijn?
Zo vader, zo zoon?
Zal Hij aarden naar zijn vader, zoals al Adams kinderen?
Zal Hij net als wij allen gebonden zijn door die eindeloze keten van oorzaak en gevolg, van schuld en lot?

Let op, zegt Lucas.
Deze zoon van Adam noemt God de man naar zijn hart.
En vol van de Geest van God keert Hij terug van de Jordaan.
Hij ging onder in het water en Hij stond weer op.
En wat gaat Hij nu doen?
Maakt Hij waar wat God over Hem gezegd heeft?
Doorbreekt Hij de keten van schuld en lot die alle mensen bindt?

Let op, zegt Lucas.
Door de Geest van God wordt Jezus geleid in de woestijn.
Lucas – ooit was hij reisgezel van de apostel Paulus.
Zal hij gedacht hebben aan wat Paulus geschreven heeft aan de Romeinen: *Allen die door de Geest van God geleid worden zijn zonen van God!?*

Maar als dat van iemand gezegd kan worden, dan van Jezus.
Hij is vol van de Geest van God.
Dat betekent vol van de liefde van God.
Gedreven door de liefde van God is Hij gekomen, omdat Hij zich bekommert om ons harde lot.
En Hij heeft het ongehoorde gedaan, het ongelooflijke: zijn leven gaf Hij voor mensen die naar Hem niet vroegen en niet op Hem zaten te wachten.
Hij is God-met-ons in de woestijn van ons leven.
Zoals ooit Mozes zijn volk door de woestijn leidde naar het beloofde land, zo is Jezus onze gids op de weg die ons uit de woestijn leidt.
*In de woestenij, blijft de Heer nabij,
met zijn troost en met zijn zegen
tot aan 't eind van onze wegen.*

Hij doorbreekt die keten van schuld en lot, die ons bindt.
Hij deelt ons lot.
Het lot van dat kind dat gepest wordt.
Het lot van de vrouw, die gedumpt werd.
Het lot van de talloze slachtoffers van rampen en wandaden.

Hij – God-met-ons.

Maar ook de tweede Adam, de mens naar Gods hart.

De mens die de draad weer oppakt waar Adam hem liet vallen.

En die in de plaats van Adam en in de plaats van allen die naar Adam aarden de neergaande lijn van de geschiedenis ombuigt naar boven.

De lijn die vanuit het paradijs via Golgotha uitkomt op de nieuwe aarde. Nee, in de woestijn van ons leven zijn we niet aan ons lot en onze schuld overgelaten.

Zo mogen wij leven met de belofte dat dankzij Jezus Christus de woestijn zal bloeien als een roos.

Nee, dat verandert concreet misschien nog niet zoveel aan dat leven.

De puinhoop en de gebrokenheid zijn niet opeens omgetoverd in een wereld die gaaf en ongeschonden is.

Het enige wat we nu al hebben is in veel situaties het vertrouwen dat Jezus Christus met ons is in de woestijn en dat Hij ons leidt naar de nieuwe aarde.

Maar dat hebben we dan ook.

En dat is bepaald niet niks.

Maar het vraagt wel veel geloof.

Ik denk aan de klacht van een depressieve broeder die een brief schreef aan de pastorale rubriek van een christelijk magazine.

Hij vertelde dat hij leed aan angsten en zorgen die hem verlamden.

En als hij dan b.v. in programma's van de EO hoorde dat het gebed een middel is om daarvan bevrijd te raken, dan ging hij weer op z'n knieën en smeekte God ook van hem de angsten weg te nemen.

Want dan zou hij toch beter in staat zijn God te dienen als ambtsdrager of op een andere manier.

Maar hoe hij ook smeekte en bad, er veranderde weinig.

Misschien herkent u dat verlangen, dat bij je wordt opgeroepen als je anderen hoort spreken over geweldige ervaringen in hun leven met God.

Dat je het gevoel krijgen: *Waarom is dat bij niet zo?*

Dan zou ik toch veel meer voor God kunnen betekenen?

En als je daar dan om bidt, en er gebeurt niets, dan is de teleurstelling des te groter.

En je vraagt je af: *Bid ik dan niet goed? Of wil God naar mij niet luisteren?*

Als dat ook uw moeite is, zou ik u willen zeggen: Bedenk dat wij, zolang we hier op deze aarde zijn, leven in de gebrokenheid – in de woestijn.

Dat is niet als dooddoener bedoeld.

Maar we moeten die werkelijkheid onder ogen willen zien.

Ik zeg niet dat die verhalen over geweldige ervaringen die mensen kunnen hebben met God – dat ze niet waar zijn.

Maar het gevaar van deze verhalen is wel dat ze een droomwereld oproepen, waarin gedaan wordt alsof de nieuwe aarde al gekomen is.

Dat is ook iets waar we in kunnen vluchten, om de woestijn te ontkennen.

Maar de ervaringen van de volle rijkdom van het leven met God blijven vooralsnog uitzonderingen.

De werkelijkheid waar we nog steeds mee te maken hebben, is de werkelijkheid van de woestijn.

We leven met God als geschonden mensen.

God dienen doen we als gebroken en beperkte mensen.

En je doet het altijd binnen de grenzen van je eigen geschonden mogelijkheden.

Meer wordt ook niet van je gevraagd.

In elk geval niet door God.

De kunst van het leven als christen is dat we het leren uithouden in de spanning tussen de teleurstelling om de gebrokenheid van het woestijnleven en het verlangen naar de heelheid van de nieuwe aarde.

En daarbij moeten we bedenken dat voor geschonden mensen ook de beleving van de relatie met God geschonden is.

Maar het verlangen naar heelheid blijft.

De hoop op herstel blijft.

En de verwachting van een nieuwe aarde, waar we ongeschonden mogen leven met ons zelf en met elkaar en met God – die wordt alleen maar belangrijker.

En die verwachting wordt gevoed door Jezus – God-met-ons en de nieuwe Adam, de mens naar Gods hart, die ons woestijnleven met ons deelt.

Laten we aan die belijdenis vasthouden.

AMEN.